

Mesegyjtés.

4.

(Folytatás)

Vót a világon egy erdőbe egy gunyhóba lakó röttentő lusta fujatalembör. De lusta vót, nem szeretöd dógozni! Még a fárú há lehült a gyümölcs, azé is röstelt enyúni, hacsak rá nem hullott, ojan lusta vót. Asztán egy gunyhóba tanyázott, de abba is ojan nagy rakás hamu vót, pörnye vót, alik tért mán a gunyhóba. Ű mők csag befekütt a gunyhóba, bevitt egy marék roz gyümöcsöt, aszt ötte, rákta, de dógozni nem szeretött, ojan lusta vót. Azután a tűzrevalót ics csak úty hordod be, mindég vöd ben parázs. Rakot rá, rakot rá, iassan tüzelgetött, alutt. Néha még as sē tutta, me csak alutt.

Űtet mög osztán szömmé késerte egy róka. Odamönt hozzá: hallod-é, fujatalembör! Eszt a pörnyét ki köllene hórdani! A gunyhóba ottam mögát a róka, a gunyhó szájába: ki kék eszt innen hórdani! Ki kék ám, dehát nincsem mive! Akkó a róka aszonygya: maj hozok én!

Emönt a róka, emönt, egy majórba, egy grófi majórba. Ottam méltóságos úrtú kéri, hogy aggya oda neki a rézmerő vékáját. Aszmongya neki a gróf: hát kinek köllene a zén rézmerő vékám? Kéreti Erdeji Bán vitéz ónaccsága. Enevezte a róka Erdeji Bán vitéznek. Hát ehén van, vigyed neki! Nem akárta odaadni, de csak odaatta. Evitte, osz kihórták a pörnyét a gunyhóbú.

Mikó ki lött hórdva, evitte a róka vissza. De még vitte visszafelé a vékát, addig mindég ojan hejekön koszpítót, hoty hun tanána ojan rézdarabot, micsodát, hogy a véka mellé dukhatná, hogy né tuggyák mők, hogy pörnyét hórtak a vékává. Odadugdosta a rezet, éggyszer-kettőt, valamit, viszi haza. Nézi a gróf: nò, hát mög vam mérve? Mög! Mökköszönte a róka, szonta: másszor is, ha köll!

Hád bizom másszor is köllött, mer csak tüzelgetött a zatyafi a gunyhóba. Mögén főzaporodot mán a pörnye, ojan nagy rakás löt, hogy! Mögén csag benézött a róka, hoty: Ki kék hórdani! Ki kék ám, ha vóna kinek! Ebbe már asztán beletelt több idő, mögént aszmonta: majd emén ű, hoz vékát.

Mögén csak emönt a zurasákhó, hogy aggya ide az ezüstvékáját neki! Már nem a rézvékát kérte, hanem az ezüst vékáját kéreti Erdeji Bán Vitéz ónaccsága. Mögén csak odaatta neki, me máskó is mőkfelet. Hát evitte a vékát.

Mögén kihórták a pörnyét a gunyhóbú, kitakarították, akkó vitte vissza a róka a zezüstmérő vékát. Mögén azon szaladgát, me huncut a za róka, hoty hun tuggyon ezüstöt tanáni. Addik koszpítót szeméddombony, mindönütt, hocs csak tanát ezüstöt. Mögén oda a zabrincs mellé dukta. Mikor osztán bemönt a zurasákhó, monygya, hotyhát hazahozta a zesüstmérő vékát. Mögnézi, hogy nincs-é benne kár téve, hát ezüstöt tanált a véka mellett. Micsoda nagy úr löhet a zaz Erdeji Bán Vitéz ónaccsága? A zuraság gondóködik rájta: eddig mék hírit sē hallottam, aszonygya, ijen futárja vam, mint a róka. Ez valami nagy úr löhet, még énnállam is nagyobb úr! Én csak a zezüstmérő véka mellet nem hagyok ezüstöt, a rézmerő véka

mellet rezet ot hanni, aszonygya, mönnyi kincse löhet annak, csak nagy gazda löhet!

Hátosztán a róka e mönt vissza. Továp tüzelgetött a za lusta legény ott a gunyhóba. Eggy idő múva emönt āra a róka. Mögnézi, hogy mökszaporodott-ē mán a pörnye a gunyhóba. Telt, mút a zidó, hácscsakugyam mökszaporodott. Aszonygya: hát hallod-ē, szonygya, jó vóna mām mögén kitakarítani a gunyhód ettú a sok pörnétű. Jó jám, ha vóna kinek, mög mive kitakarítani! Aszonygya: māj hozok ém mögén! Csak neköm kő e mönni. A róka csak látta, hogy neki kő emönni. Nem félt tülle, me tutta, hogy lusta vót. Hát mögén emék én!

Emönt! Aszonygya: naccságos úr, aggya ide még éccő a zarammérő vékáját! Szívessen, szívessen! Akkó má úgy máskéb gondókozott a zuraság, nem féltötte má, még a napszám is mögvan, amijé oda van a véka. Eszt is csak arannyā hozza haza. Hát odaatta a zarammérő vékát. Aszonygya: kéreti Erdeji Bán Vitéz őnaccsága. Jó van! Csak szeretnék má éccő vele tanákozni! Māj, no māj tanákozik még vele!

Evitte a zarammérő vékát. Kihórták vele a gunyhóbú a pörnét. Mikó vitte vissza a vékát, hát asz mām még nehezeb vót, hogy aranyat tanájjon, de azé csak tanát. Kevesebbet, mint a ezüzbú, de csak tanát valahun. Ű mán tutta, hogy mi következik, előre készút rá, me a róka csak huncut. Oda dugdosta mögént a vékának az abroncsa mellé, amit tanát dirib-darab aranyfémöt, asztán úgy vitte haza.

Körúnészte akkó mögén a zuraság: micsoda, még itt is maratt arany, a véka mellett? Mönnyi aranya löhet annak? Az röttenetős nagy úr löhet, Erdeji Bán Vitéz őnaccsága! Csak nagy úr löhet! Így gondókozik a zuraság. Kérdözi osztán a rókátú: mijen embör a? Fijatalebör! Annak mög, a zuraságnak, vót egy lánya. Mán csak jó vóna neki odaanni, ha evönné. Így gondókodott a zuraság. Jó vóna aszt a lánt odaanni neki!

A róka asztánakkó nemhogy nem mönt voná elő, hanem nem sokad beszét, emönt a legényhó, vissza a gunyhóhon. Aszonygya: hallod-ē, kej fő! Nē fekügy mindég! Föl ám, aszonygya, ha vóna jó ruhám, fölkelnék, de még jó ruhám sincs! Aszonygya: nē törögy vele, māj lössz! Két nap, két éjje nem hagyot nyuktot annak a lusta legénnek, nyálta haját, ārcát, bajusszát. Űty kinyalta, hogy mintha lē löt vóna borotváva. Annak mög álni köllött. Ojan szépen kinyálta, hogy! A többive nem törödött, csak a zārcát legaláb röndbe hozza.

Hát telt, mút néhán nap, emönt a róka a zurasákhó. Naccságos gróf úr! Kéreti Erdeji Bán Vitéz őnaccsága, anná oda neki a lányát feleségű. Az él lányomat? Még nem izs beszéltem vele! Māj beszél vele, māj mikó gyüvünk a lakodalomba, akkó māj beszélhet vele. De csak mögnyukszik tán, hogy nem valami pity-ponyty embör? Mögnyugonni mögnyukszog benne, me csak úgy illene! Me mink messze lakunk, úgy gyüvünk ide, hun tarcsuk a lakodālmat? Akár itt, akár ott, neköm mindéggy. Aszmonygya a róka: hát jó van! Ha gyüvünk, māj szóllok.

Emönt elé a gunyhóhon: kej fő, gyere velem! Hát rossz ing van

rājta, roz gatyá, egy nagyon ros cipője sē vót nem vót annak általanossam mék tán kalapja sē. Hács csak vezetí a lánhó, csak kinyálta a zārcát, nem vót nagyon szakállas, aszt is kinyálta a róka, haját isz szépen hátranyálta. Valahogy nem monta am mög a legénnek csak most, hogy: nősűsz, vögyünk neköd egy lánt. Aszonygya, ki gyünne éhhozzám?

Igy a róka vezette a vőlegént. Mikó elértek má egy darabon a zerdőbe, de nem ojam messzire a gunyhótú, kicsit távol, hogy a gunyhó nē láccon oda: na itt új lē! Itt újjé, még csak én nem gyüvök érted. Ű mög e mönt a zurasákhon, a róka. Naccságozs gróf úr, it vónék ē, de baj ért, nagy baj ért bennünket! Na micsoda? Egy röttentő nagy baj érd bennünket! Hát birunk-ē rājta segíteni? Birni birunk, csak szégyönygyalázat, hogy ijen nagy baj ért bennünket. Micsoda? A fijákerünk lovastú eggyüt sárba fordúlt, de a vőlegény is, mög a kocsis is. De a vőlegént mék csak valahoty kimentöttem a sárbug. Ha lönne szíves új ruhát anni, ine a mi lakásunk messze van. Pedik fenét! Ben laktak a zerdőbe! Belefullatt ottan kocsí, ló, mög a kocsis is, mög a vőlegénnek a ruhája csupa csurom sár, nem gyühet e vékképp!

Ott a zuraságná előkerítöttek fijatalembörre való ruhákat, ingöket, mindönt összecsomagöltak, mög négylovas fijáker löt készítve. A róka fölüt hátú a zülézsbe, a kocsisnak monta, mőre hājcson! Vitték a ruhát, mindönt magukkal. De nem mönt más, csak a kocsis, mög a ruha. Hát mikó mönnek, odaérnek ki a zerdőbe. Hát monygya éccő a róka a kocsisnak: áj mög! Mőgát, lēvötte a ruhákat a kocsirú összecsomagóva: it van, készüjj fő gyorsan, szépen, de szépen! Főhúsza a szép ingöt, gatyát. Dehát valahogy an ú fūrösztötte eszt a fijatalembört, a róka, ahun tutta, lēnyálta. Azután rávötte a kabátot, mellént, lājbit, mindönt.

Akkor osztán a fijatalembör mikó főkászolódott: gyerünk a fijákerhó. De szép szál embör vót ám. Akkó nem úgy nézöt ki, cipő a lábán, szép embör lött. Akkó a róka nem odaüt hátú, hanem a kocsis mellé, oda vonta mög magát. Hājtottak a grófi majór mellé. A gróf is kimönt elébe. Kimöntek elébe, hogy no gyün az Erdeji Bán Vitéz őnaccsága. Nagyon nagy gazdag embör! Asztán a gróf is szívessen fogatta: na ez lössz a vóm! Szép, derék embör vót, csak lusta vót, dehát a lustaságnak hasznát vötte e szērint.

Mikor asztám mög vót a fogattatás, a lány izs beleszeretött: hát jó lössz, jó lössz. Mőglött a készfogó, esküvő. Hát mosmán viszik a lánt, mēnyasszont haza! Igön ám, de hun a haza? A gunyhóba? Dehogy oda! A róka mán esztet előre kicsinálta, hoty hova vigyék a lánt. Vót jó távol egy nagyon nagy gazdaasszony, ű vót a gazda, úty híták, hogy Vasórú Bába. Asztám mikó möntek, hát a róka mindég előre járt, nem mönt mán akkó a kocsin. Mikó a vendégök möntek, mönt 3—4 fijáker vendég, danótak, muzsikátak. Tanál egy ménöst, aszonygya ott a pásztoroknak: kijé e za ménös? A róka monta. Aszonygyák: a Vasórú Bábájé. Aszonygya: nē aszmonygyátok, hogy a vasórú bábájé, me amoda gyün a nacs csapat ellenség, oszt mind epusztíd bennetöket, aszonygyátok, hogy az Erdeji Bán Vitéz őnaccságájé! Etuggyátok-ē mondani? El! Erdeji Bán Vitéz őnaccságájé.

Aszonygya, mikó odaérnek ezök a fijákerokká: ugyan csikózs bácsik kijé e za szép ménös. Aszonygya: az Erdeji Bán Vitéz ónaccságájé. Nem tutta e za zembör, hogy ű az Erdeji Bán Vitéz ónaccságá, csak a lány izét: hú ennek ijen ménösseji van, a zén apámnak ménösse nincs is. Nagyon mögörüt a menyasszony! Micsoda gazdag hejre vittek engömet e.

A róka mök csak szalatt előre. Látták, hogy ot szalad a róka. Egy guja vót ottan. Kijé e za guja? Aszonygyák: a Vasóru Bábájé. Hallitok, láttyátok ott a zellenség, ögy gyün, e nē haggyátok magatokat pusztítani; aszonygyátok, hogy az Erdeji Bán Vitéz ónaccságájé. Hát jó van, akkó aszmonygyuk. Hát a róka mögem mén előre, űk mög utánna. Mikó odaérnek a gujáhó, kérdözik: kijé e za szép guja? Aszonygyák Erdeji Bán Vitéz ónaccságájé! Hāj, a menyasszony mégjobban örüt. Micsoda szép guja ez itten! Apámnak sincs, a bérösök tārtnak ēty kicsit, fejös tehenet.

Avvā a róka még mén elébb, űk mög utánna. Tanált ēgy nāty falka bürgét juhászokká, sok juhok vótak. Kijé ezök a juhok? Aszonygyák: a Vasóru Bábájé! Tudom én, hogy a Vasóru Bábájé, de aszt nē monygyátok, hogy a Vasóru Bábájé, me e za zellenség mind lékaszabol itten, ha nem monygyátok, hogy az Erdeji Bán Vitéz ónaccságájé. Mögértöttétök? Mög! Jó van akkó, aszmonygyátok!

Mikor asztán odaértek, kérdözték asztán, hoty kijé e za szép sejmözs bárányok? Aszmonygyák: az Erdeji Bán Vitéz ónaccságájé. Aj még akkó örüt ám igazába a menyasszony, hogy micsoda szép bírkák vannak ottan! Sejmössek!

A róka még befördült ēgy nagy majórba, jobra a pārtódālba vót, szép nagy major, de gyönyörü szép kastéj. Hát mikó odaér, a vasóru bába akkó tüzesítötte a zórát, vazsbü vót, hát möktüzesítötte. Aszonygya neki a róka: méltóságos asszony, teccik tunni, hogy mi a zujság? Nem tudom! Bujjon e, gyün a zellenség, nē hotyhát lékaszabojjág, bujjon e! Hát huva bújjak e? Bujjon csak ide e. de nē a majórba, máshuvá, me magájé gyünnek. Ot vót lek közelbe ēgy naty kazal szālma, belebút. Nem is izélt vele, hogy a zü óra tüzes. Nem möggyullatt a szālma, bennégött a vasóru bába.

Így asztám mikó odaértek a lakodálmas népség, nem vót ám itten, csak e köllöt foglalni a hejet. Ot vótak a szép bútorok, a sok drágaságok, mindön. Így löt nagy gazda az Erdeji Bán Vitéz ónaccságá. Csakugyan Erdeji Bán Vitéz ónaccsága lött. Még most is élnek, ha mög nem hāltak.

Bodó Imre, 74 éves, gazdálkodó.

Tápé, Munkács-utca 4.

1942. március 25.

Gyűjtötte KATONA IMRE

(Ortutay-szeminárium)